

PTOP

Comarques Gironines

Catàleg de
paisatge

Volum IIb

Memòria

Aprovació definitiva
Novembre de 2010

ÍNDEX VOLUM 2b

2. LES UNITATS DE PAISATGE

Serra de Marina.....	271
Montseny	289
Pla de Girona.....	309
Plana de l'Empordà	329
Plana de la Selva	355
Rocacorba.....	375
Salines - l'Albera	395
Terraprimis	415
Vall de Camprodon	441
Valls d'Olot	461
Valls del Freser	487
Baix Montseny	505
Capçaleres del Llobregat	523

ÍNDEX DE MAPES

Serra de Marina. Situació	273	Vall de Camprodon. Situació	443
Serra de Marina. Valors estètics.	285	Vall de Camprodon. Valors estètics.	457
Serra de Marina. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	287	Vall de Camprodon. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	459
Montserrat. Situació	291	Valls d'Olot. Situació	463
Montserrat. Valors estètics.	305	Valls d'Olot. Valors estètics.	483
Montserrat. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	307	Valls d'Olot. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	485
Pla de Girona. Situació	311	Valls del Freser. Situació	489
Pla de Girona. Valors estètics.	325	Valls del Freser. Valors estètics.	501
Pla de Girona. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	327	Valls del Freser. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	503
Plana de l'Empordà. Situació	331	Baix Montseny. Situació	507
Plana de l'Empordà. Valors estètics.	351	Baix Montseny. Valors estètics.	519
Plana de l'Empordà. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	353	Baix Montseny. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	521
Plana de la Selva. Situació	357	Capçaleres del Llobregat. Situació	525
Plana de la Selva. Valors estètics.	371	Capçaleres del Llobregat. Valors estètics.	533
Plana de la Selva. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	373	Capçaleres del Llobregat. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	535
Rocacorba. Situació	377		
Rocacorba. Valors estètics.	391		
Rocacorba. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris.	393		
Salines - l'Albera. Situació	397		
Salines - l'Albera. Valors estètics.	411		
Salines - l'Albera. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	413		
Terraprim. Situació	417		
Terraprim. Valors estètics.	437		
Terraprim. Valors històrics, simbòlics i socials, i miradors i itineraris	439		

ÍNDIX DE FIGURES

Figura 14.1: El paisatge de la Serra de Marina.	271	Figura 14.20: La urbanització difusa força visible i, en alguns punts, arriba fins a les carenes de les serres.	281
Figura 14.2: L'abandó agrícola dels vessants i la recolonització amb prats secs, brolles i pi pinyer és una característica de la unitat.	272	Figura 14.21: Paisatge a la perifèria de Badalona.	282
Figura 14.3: L'autopista de Mataró - Granollers ha transformat profundament el paisatge de la vall de la riera d'Argentona.	272	Figura 15.1: Panoràmiques dels relleus del Montseny.	289
Figura 14.4: Hivernacles de la zona de Sant Iscle de Vallalta.	272	Figura 15.2: Conreus herbacis en terrasses al vessant sud del Montseny, a la capçalera de la vall de Campins.	290
Figura 14.5: La carena culminant del massís del Montnegre.	272	Figura 15.3: Els crestalls, els afloraments rocallosos i els núvols baixos són una imatge típica dels cims culminants del Montseny.	290
Figura 14.6: Són escasses les masies que perviuen amb un lligam amb l'explotació de la terra, com aquesta masia de Badalona.	274	Figura 15.4: El bosc recobreix la major part de la superfície del massís.	290
Figura 14.7: La vegetació del vessant sud de la Serra de Marina està constituïda principalment per comunitats arbustives i herbàcies, amb algunes clapes arbòries de pi pinter.	274	Figura 15.5: Capçalera del torrent de Passavets a la tardor, entre faigs i alguns exemplars de boix grèvol.	290
Figura 14.8: Els camins que solquen la Serralada de Marina es caracteritzen pel seu caràcter saulonenc i els problemes d'erosió.	275	Figura 15.6: La boira és un element característic del paisatge del Montseny.	292
Figura 14.9: El turó de Castellruf densament recobert per la vegetació.	275	Figura 15.7: El bosc caducifoli, especialment la fageda, té una important presència en les zones altes del Montseny.	292
Figura 14.10: La vegetació d'aquesta orientació està constituïda principalment per comunitats arbustives i herbàcies, amb algunes clapes arbòries, principalment de pi pinyer.	276	Figura 15.8: Més de 25 rieres i torrents davallen del massís de Montseny, la majoria de caràcter permanent o semipermanent, com per exemple la riera de Riells.	292
Figura 14.11: El mosaic paisatgístic del vessant de muntanya està constituït per extenses superfícies forestals i camps de conreu localitzats.	276	Figura 15.9: El conjunt de l'hostal i l'ermita de Santa Fe són un dels indrets més emblemàtics d'excursionisme i d'oci de cap de setmana al massís del Montseny.	293
Figura 14.12: Grans usos i cobertes del sòl (sector de la Serra de Marina de les Comarques Gironines). Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	276	Figura 15.10: Aprofitament de llenya típic del paisatge del Montseny.	293
Figura 14.13: La riera d'Argentona.	277	Figura 15.11: Vista de la vall de Santa Fe des de Can Fèlix, on s'aprecien els horts en primer pla i la fageda amb taques de coníferes plantades al fons.	294
Figura 14.14: Roureda de roure africà (<i>Quercus canariensis</i>) del cim del Montnegre.	278	Figura 15.12: Embassament de Vallforners.	294
Figura 14.15: El dolmen de la Roca d'en Toni es troba situat al terme municipal de Vilassar de Dalt i va ser documentat per primera vegada l'any 1904 per Francesc Carreras Candi.	278	Figura 15.13: En el massís es localitzen un nombre respectable de masos, alguns d'ells notables per la seva mida i/o complexitat.	294
Figura 14.16: El castell de Palafolls.	279	Figura 15.14: Una tartera al Montseny generada pels despreniments, sovint afavorits pels camins.	295
Figura 14.17: Església de Sant Mateu.	279	Figura 15.15: Grans usos i cobertes del sòl (sector del Montseny de les Comarques Gironines). Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	295
Figura 14.18: Zones d'antics conreus a la Conreria, al volant de Sant Mateu.	279	Figura 15.16: Una avetosa a la cara est de les Agudes.	296
Figura 14.19: El patró dominant d'ondulació del territori és un element que dóna força atractiu a la unitat.	280	Figura 15.17: <i>Muntanyes des del Montseny. Dia serè al matí</i> , Marià Pidelaserra (Barcelona, 1877-1946).	296
		Figura 15.18: Les fagedes del Montseny són un dels seus principals valors ecològics i estètics.	297

Figura 15.19: Mosaic forestal al vessant est del Montseny.	297	Figura 16.16: Ermita de Santa Maria de Vilademany.	318
Figura 15.20: El castanyer d'en Cuc, l'arbre monumental de major perímetre de Catalunya.	298	Figura 16.17: Obres de construcció de la línia del TAV a l'alçada de Riudellots.	318
Figura 15.21: L'església i l'hostal de Sant Marçal formen un dels conjunts amb més simbolisme del massís del Montseny.	298	Figura 16.18: Pedrera de la Garriga.	318
Figura 15.22: El turó de Tagamanent és un mirador privilegiat del sector occidental del Montseny.	299	Figura 16.19: Paisatge del tipus carretera-aparador a la sortida nord de Girona.	319
Figura 15.23: La carretera de Sant Celoni a Seva és un dels principals itineraris de descoberta del massís.	300	Figura 16.20: L'eix transversal a l'alçada de Vilobí d'Onyar.	319
Figura 15.24: Els matollars de gòdua colonitzen els conreus abandonats.	300	Figura 16.21: Paisatge de l'entorn de la riera de la Torre, connector ecològic i paisatgístic situat al nord de l'aeroport.	319
Figura 15.25: La obertura i asfaltat de pistes afavoreix la intensitat de la freqüentació antròpica del massís.	301	Figura 16.22: Paisatge del sector de la Creueta, amb el Parc Tecnològic de la UdG.	320
Figura 15.26: El castell de Montsoriu és un mirador privilegiat del sector oriental del Montseny.	302	Figura 17.1: La Plana de l'Empordà des del puig Segalar.	329
Figura 16.1: La ciutat de Girona.	309	Figura 17.2: Els paravents són un element característic del paisatge agrícola de la plana empordanesa.	330
Figura 16.2: La vall de Sant Daniel.	310	Figura 17.3: Els aiguamolls de l'Empordà conserven un conjunt d'hàbitats de gran valor ecològic i paisatgístic.	330
Figura 16.3: El riu Onyar al seu pas pel nucli urbà de Girona.	310	Figura 17.4: En alguns sectors, com a Santa Margarida, les construccions formen un continu urbà a primera línia de costa.	330
Figura 16.4: L'autopista AP-7.	310	Figura 17.5: Les closes són un dels paisatges més amenaçats de la plana de l'Alt Empordà.	330
Figura 16.5: Paisatge agroforestal de l'entorn de la riera de Sant Martí, a ponent de l'àrea urbana de Girona.	310	Figura 17.6: Vista panoràmica de la plana de l'Empordà entre Peralada i la serra de Rodes.	332
Figura 16.6: El riu Ter abans d'entrar a Girona.	312	Figura 17.7: Vista panoràmica de les closes del nord de Castelló d'Empúries, a la zona de la Timpa. Les closes tenen una important funció ecològica i paisatgística.	333
Figura 16.7: El mosaic agroforestal entre Girona i Quart.	312	Figura 17.8: Façana de la basílica gòtica de Santa Maria, a Castelló d'Empúries, la «catedral de l'Empordà».	334
Figura 16.8: Ermita de Sant Roc.	313	Figura 17.9: Els grecs i els romans van ser els primers pobladors que van modificar el paisatge de la unitat. La fotografia ens mostra les ruïnes d'alt valor històric que encara es conserven.	334
Figura 16.9: Les torres del nou Parc del Migdia de Girona, operació de reforma interior.	313	Figura 17.10: La urbanització Bon Relax, els blocs de pisos de la qual són visibles des de bona part de la Plana de l'Empordà.	334
Figura 16.10: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	313	Figura 17.11: Vista panoràmica de Roses, amb el port a primer terme. Al fons, el sector de Santa Margarida.	335
Figura 16.11: Extrem nord de la plana gironina, amb Sant Julià de Ramis i Sarrià de Ter al fons.	314	Figura 17.12: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	335
Figura 16.12: Vista del Barri Vell.	315	Figura 17.13: Les descripcions de Josep Pla han contribuït a bastir l'imaginari paisatgístic de la plana altempordanesa.	336
Figura 16.13: El paisatge agrícola de l'entorn d'Aiguaviva.	316	Figura 17.14: <i>Des de Lladó</i> , de Lluís Roura.	336
Figura 16.14: El parc de la Devesa.	317		
Figura 16.15: La nova àrea logística a les immediacions de l'aeroport Girona-Costa Brava.	317		

Figura 17.15: Les dunes litorals constitueixen un dels principals valors ecològics del paisatge de la plana empordanesa.	337	Figura 18.5: Les plantacions de pollancre i plàtans prop dels cursos d'aigua constitueixen un dels elements característics del paisatge.	356
Figura 17.16: L'activitat agrícola combinada amb les masses forestals i els aiguamolls forma paisatges de gran valor estètic.	337	Figura 18.6: La sèquia de Sils, un dels afluents de la riera de Santa Coloma.	358
Figura 17.17: Imatge del Fluvià al terme de Torroella de Fluvià.	337	Figura 18.7: Les suredes són un dels boscos representatius del paisatge de la Selva.	358
Figura 17.18: Castelló d'Empúries, amb el rec del Molí que circula al peu de les antigues muralles.	338	Figura 18.8: Masia prop de Llagostera.	359
Figura 17.19: Paisatge rural al nord de Figueres.	338	Figura 18.9: Vista de Llagostera, amb el nucli antic encimbellat.	359
Figura 17.20: Els camps de pomeres són un dels valors productius principals del paisatge agrari dels voltants de Sant Pere Pescador, àrea inclosa a la IGP Poma de Girona.	339	Figura 18.10: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	359
Figura 17.21: Diferents xarxes de camins estan habilitades per seguir itineraris a peu o amb bicicleta.	339	Figura 18.11: Vista panoràmica del paisatge de la Plana de la Selva des dels vessants del volcà de la Crosa de Sant Dalmai.	360
Figura 17.22: L'observatori Senillosa, situat dalt d'una antiga sitja d'arròs, és un dels millors miradors de la plana empordanesa.	339	Figura 18.12: El turó volcànic de Sant Jordi coronat amb el castell de Torcafeló.	361
Figura 17.23: El fons escènic amb valor simbòlic del Canigó.	340	Figura 18.13: La plana de la Selva prop de Vilobí d'Onyar, copsada pel pintor paisatgista Lluís Roura.	361
Figura 17.24: A Roses, la construcció d'urbanitzacions ha desbordat la plana i s'enfila pels vessants de les muntanyes properes.	341	Figura 18.14: Paisatge rural entre Maçanet de la Selva i Hostalric.	362
Figura 17.25: Les urbanitzacions introdueixen en alguns casos un paisatge heterogeni i poc integrat paisatgísticament.	342	Figura 18.15: Plantació de pollancre prop de Massanes.	363
Figura 17.26: El turisme litoral ha donat lloc a un gran desenvolupament urbanístic en alguns pobles de costa.	343	Figura 18.16: El balneari de Vichy Catalan a Caldes de Malavella.	363
Figura 17.27: L'augment de granges de bestiar és una dinàmica que pot produir-se a curt i mitjà termini.	343	Figura 18.17: Camp de colza.	363
Figura 17.28: Bocana de la marina d'Empuriabrava.	343	Figura 18.18: Urbanització al sud de Caldes de Malavella.	364
Figura 17.29: Panoràmica del sector nord del golf de Roses, des de la platja de Santa Margarida, en primer terme, fins a Roses i el Puig Rom, al fons.	344	Figura 18.19: Les ribes del riu Onyar, molt degradades al seu pas pel nucli de Vilobí d'Onyar.	365
Figura 18.1: Panoràmica de la Plana de la Selva.	355	Figura 18.20: Les infraestructures viàries com l'A-2 travessen la Plana de la Selva.	365
Figura 18.2: El mosaic agroforestal de la Plana de la Selva està format per conreus herbacis i boscos mediterranis.	356	Figura 18.21: L'impacte visual de les explotacions ramaderes pot arribar a ser considerable.	366
Figura 18.3: La nova autovia A-2, en alguns trams encara sense desdoblir, travessa longitudinalment la Plana de la Selva.	356	Figura 18.22: Construcció d'un viaducte per al TAV prop de Massanes.	366
Figura 18.4: Les urbanitzacions estan molt esteses en el sector meridional de la Plana de la Selva.	356	Figura 18.23: Planta d'extracció d'àrids a Riudarenes.	366
		Figura 18.24: Obres de construcció de l'autovia A-2.	367
		Figura 18.25: Els espais protegits, com els estanys de Sils, són una de les fortaleses del paisatge de la Plana de la Selva.	367
		Figura 18.26: Paisatge periurbà a l'entorn de la carretera C-35, a Maçanet de la Selva.	368
		Figura 19.1: Les muntanyes de Rocacorba, amb les dues antenes al seu cim, constitueixen la principal fita paisatgística.	375

Figura 19.2: Paisatge de l'entorn del puig d'Adri.	376	Figura 19.25: Vista del terme de Sant Martí de Llèmena.	385
Figura 19.3: Els cingles de Sant Roc.	376	Figura 19.26: El paisatge agrícola ha ocupat els fons de vall, mentre els vessants abruptes de les muntanyes està recobert per alzinars i pinedes.	386
Figura 19.4: Vista de Rocacorba des de Canet d'Adri.	376	Figura 19.27: El traçat de noves infraestructures de transport d'energia ha provocat una gran polèmica.	386
Figura 19.5: Paisatge periurbà de la sortida de Sant Esteve de Llèmena.	376	Figura 19.28: El creixement urbanístic poc controlat és una amenaça.	387
Figura 19.6: El riu Brugent al seu pas per Amer.	378	Figura 20.1: Imatge del sector central de les serres de les Salines i l'Albera, amb el Roc de Frausa al centre.	395
Figura 19.7: Imatge de la vall de Sant Miquel de Campmajor. Les pràctiques agrícoles ocupen el fons de la vall.	378	Figura 20.2: Carena de la serra de l'Albera.	396
Figura 19.8: Paisatge forestal de les muntanyes de Sant Miquel de Campmajor.	379	Figura 20.3: Boscos de la part baixa de la serra de les Salines.	396
Figura 19.9: Dipòsits de cendres i escòries volcàniques ben estratificades en els vessants del puig d'Adri.	379	Figura 20.4: El fort de Bellaguarda, al Pertús, presideix el paisatge fronterer.	396
Figura 19.10: Imatge de Pujarnol des de Sant Patllari. Inicis del s.XIX.	379	Figura 20.5: El puig Neulós amb el monument piramidal de pedra al seu cim.	396
Figura 19.11: Plaça porxada d'Amer.	380	Figura 20.6: Aspecte hivernal del cim del puig Neulós.	398
Figura 19.12: El pont romànic de Sant Julià del Llor edificat sobre un tram del llit del Ter que actualment no és funcional.	380	Figura 20.7: Imatge d'una fageda del vessant nord de l'Albera.	398
Figura 19.13: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	380	Figura 20.8: Fagedes i prats en el vessant nord de l'Albera.	398
Figura 19.14: Urbanització a Bonmatí.	381	Figura 20.9: Vaca de l'Albera.	399
Figura 19.15: Vista dels plans de Canet des de Cartellà, al fons la muntanya de Rocacorba.	381	Figura 20.10: El castell de Requesens, amb el puig Neulós al fons.	399
Figura 19.16: El paisatge de Sant Miquel de Campmajor ha estat font d'inspiració per als artistes.	381	Figura 20.11: Els conreus i els prats i pastures ocupen una superfície molt escassa en el paisatge de les Salines i l'Albera.	400
Figura 19.17: Imatge del riu Ter al seu pas per Bonmatí. Els pollancre formen alineacions arbòries d'alt valor estètic.	382	Figura 20.12: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	400
Figura 19.18: Imatge del cingle de Sant Roc, un dels elements naturals amb gran valor identitari.	382	Figura 20.13: Dibuix interpretatiu del paisatge de l'Albera pel conte <i>El retorn de la tortuga</i> , Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera, dibuix original de Toni Llobet.	401
Figura 19.19: Absis del monestir de Santa Maria d'Amer.	382	Figura 20.14: Fageda situada a prop del coll de l'Estaca.	402
Figura 19.20: La ruta del carrilet, al seu pas per Vilanna.	383	Figura 20.15: Vista de l'ermita de Sant Martí de Baussitges.	402
Figura 19.21: La carretera GIV-5313 travessa paratges excepcionals dels plans de Canet d'Adri.	384	Figura 20.16: Antiga torre del pas fronterer en el camí del fort de la Bellaguarda.	402
Figura 19.22: Vista de la vila d'Amer des de Santa Brígida.	384	Figura 20.17: Barraca de pedra seca en els prats del coll de l'Estaca.	403
Figura 19.23: Imatge de la carretera de Sant Gregori cap a la vall del Llèmena.	384	Figura 20.18: La pràctica de BTT és freqüent en tota la unitat de paisatge. El fons, la carena del massís de les Salines.	403
Figura 19.24: Naus industrials a Amer.	385		

Figura 20.19: Coll de l'Estaca.	403	Figura 21.16: Els patrons estètics de contrast entre les formes, textures i colors, així com els canvis estacionals es posen de manifest sobretot en els camps de gira-sol, com mostra la imatge presa prop de Camallera.	423
Figura 20.20: Mas abandonat a l'Albera.	404	Figura 21.17: El nucli de Parets d'Empordà agrupat al voltant de l'església parroquial.	424
Figura 20.21: Pista que arriba al pas fronterer del pla de l'Arca passant pel Coll de l'Auleda.	404	Figura 21.18: El conjunt de l'església i la masia-catell de Medinyà.	424
Figura 20.22: Obres de construcció del TAV.	405	Figura 21.19: Els valors productius del paisatge agrari dels Terraprima es posen de manifest en les àrees on es combina l'agricultura i les explotacions ramaderes com a Vilademuls.	425
Figura 20.23: El mas de la Llosa.	405	Figura 21.20: La fesomia dels petits nuclis rurals forma part dels valors identitaris del paisatge dels Terraprima. A la imatge el poble de Vilafreser.	426
Figura 20.24: Primeres estribacions de les Alberes al nord de Cantallops.	405	Figura 21.21: Les carreteres locals, com la GIV-6232 entre Camallera i Vilopriu, ofereixen les millors oportunitats per gaudir del paisatge dels Terraprima.	426
Figura 20.25: Brolla d'estepes que substitueix les suredes en les clarianes del bosc.	406	Figura 21.22: Des dels punts d'observació suficientment elevats es pot gaudir de panoràmiques prou representatives del paisatge com el del sector de Valldevià.	427
Figura 20.26: Coll de la Manrella a la Vajol.	406	Figura 21.23: Panoràmica des del mirador del Puig Segalar.	427
Figura 20.27: Castell de Requesens.	407	Figura 21.24: Efecte del foc sobre la vegetació de la serra de Ventalló.	428
Figura 21.1: Vista panoràmica de la unitat.	415	Figura 21.25: L'autopista AP-7 s'ampliarà en un tercer carril per sentit.	428
Figura 21.2: Mosaic agroforestal prop de Valldevià.	416	Figura 21.26: Sector d'acumulació d'àrids a Bàscara.	428
Figura 21.3: El riu Ter a l'alçada de Colomers.	416	Figura 21.27: Talussos per a la construcció de la línia del TAV prop del nucli de Vilademuls.	429
Figura 21.4: El nucli rural de Gaüses.	416	Figura 21.28: Construcció de nous edificis a la perifèria del nucli de Gaüses.	430
Figura 21.5: Plana al·luvial del Ter recoberta de conreus i plantacions de pollancre prop de Sant Jordi Desvalls.	416	Figura 21.29: Plantacions de pollancre i plàtans a Cervià de Ter.	430
Figura 21.6: Braç del gran meandre del Ter entre Colomers i Sant Llorenç de les Arenes.	418	Figura 21.30: Granges al terme de Vilopriu.	430
Figura 21.7: Vegetació de ribera del Ter, amb àlbers, freixes i robínies.	418	Figura 21.31: Construcció d'un complex balneari-hoteler a Jafre.	431
Figura 21.8: Als boscos hi predominen les pinedes de pi blanc amb alzines joves.	419	Figura 21.32: Santa Llogaia del Terri, nucli del patró d'assentaments dels Terraprima.	431
Figura 21.9: El relleu dels Terraprima està modelat sobre materials sedimentaris.	419	Figura 21.33: Panoràmica dels Terraprima des del <i>castellum</i> de Sant Julià de Ramis.	432
Figura 21.10: El riu Ter i el molí de la Barca a Sant Llorenç de les Arenes.	420	Figura 22.1: Vista panoràmica de la vall de Camprodon, amb el poble de Vilallonga de Ter en primer terme.	441
Figura 21.11: El traçat del ferrocarril cap a Portbou va suposar canvis en el paisatge de les seves immediacions.	420	Figura 22.2: Pas del riu Ter sota el pont medieval de Camprodon.	442
Figura 21.12: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	421	Figura 22.3: Bosc de pi negre amb neret a Ulldeter.	442
Figura 21.13: Mosaic agroforestal articulat pel nucli de Vilopriu.	421	Figura 22.4: Paisatge d'alta muntanya al nord de Setcases, amb una tartera en primer pla.	442
Figura 21.14: Cervià de Ter, des del castell. Es veu la silueta del Montgrí al fons.	422		
Figura 21.15: L'espai artístic de «l'olivar» creat per l'escultor Enric Pladevall.	422		

Figura 22.5: El nucli de la Roca situat a dalt d'un penyal.	442	Figura 22.30: La xarxa de camins de muntanya és un element clau pel foment del turisme de natura.	453
Figura 22.6: La serra del Costabona.	444	Figura 23.1: La vall d'en Bas i Olot des del Puigsacalm.	461
Figura 22.7: El riu Ter al seu pas pel municipi de Setcases.	444	Figura 23.2: La fageda d'en Jordà.	462
Figura 22.8: El riu Ter prop del seu naixement a Ulldeter.	444	Figura 23.3: La Vall d'en Bas.	462
Figura 22.9: Tot i els canvis soferts, encara es mantenen algunes pastures i conreus.	445	Figura 23.4: Panoràmica de les Valls d'Olot.	462
Figura 22.10: Imatge de la Colònia Estebanell que aglutinava fàbrica tèxtil i residències.	445	Figura 23.5: El con volcànic del Croscat.	462
Figura 22.11: El poble de Molló.	446	Figura 23.6: Roureda de roure pènol.	464
Figura 22.12: Gràfic dels principals usos i cobertes del sòl de la Vall de Camprodon. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	446	Figura 23.7: Fagedes a l'obaga del cim de Finestres.	464
Figura 22.13: La plaça del Dr. Robert a Camprodon.	446	Figura 23.8: La greda és el material que constitueix els cons volcànics.	465
Figura 22.14: Els paisatges de la Vall de Camprodon han estat fons d'inspiració de nombrosos artistes.	447	Figura 23.9: Boira d'inversió tèrmica.	465
Figura 22.15: La roureda de can Pascal.	447	Figura 23.10: El bosc de Pedra Tosca.	465
Figura 22.16: Els cursos fluvials representen elements claus pel paisatge.	447	Figura 23.11: Església de Sant Feliu de Beuda.	466
Figura 22.17: Mansió modernista de Can Roig, a Camprodon.	448	Figura 23.12: Plana de la vall d'en Bas.	466
Figura 22.18: L'esquí representa una font d'ingressos molt important. Pistes d'esquí de Vallter 2000. .	448	Figura 23.13: Entrada a Olot pel costat sud.	466
Figura 22.19: Església de Santa Cecília de Molló.	448	Figura 23.14: Paisatge agroforestal a les petites planes esteses entre els cons volcànics al sector de Santa Pau.	467
Figura 22.20: Pujada al Monestir de Camprodon.	449	Figura 23.15: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	468
Figura 22.21: El passeig Maristany a Camprodon.	449	Figura 23.16: El pont de Besalú sobre el Fluvià.	468
Figura 22.22: Nucli de Setcases.	449	Figura 23.17: <i>Camp de Fajol</i> (1897) de Josep Berga. Font: Museu Comarcal de la Garrotxa.	468
Figura 22.23: Construcció de nous habitatges a Molló.	450	Figura 23.18: <i>Camp de fajol en flor</i> , de Joaquim Vayreda. Font: Museu Comarcal de la Garrotxa.	469
Figura 22.24: Les landes de bàlec ocupen els antics conreus abandonats.	450	Figura 23.19: Fageda d'en Jordà a començament de la primavera.	469
Figura 22.25: El coll d'Ares amb una línia elèctrica al fons.	451	Figura 23.20: Cingles modelats en gresos vermellosos de la serra de Sant Julià del Mont.	469
Figura 22.26: Construcció de segones residències a Vilallonga de Ter.	451	Figura 23.21: Santuari de Finestres vist des del castell de Finestres.	470
Figura 22.27: Anuncis de noves promocions residencials entre Vilallonga i Llanars.	451	Figura 23.22: Pallissa tradicional d'una masia de les Valls d'Olot.	470
Figura 22.28: Camp de golf a Camprodon.	452	Figura 23.23: Cabana al Parc de Pedra Tosca.	470
Figura 22.29: Nucli urbà de Llanars, amb els nous creixements al fons de la vall.	453	Figura 23.24: Cinglera basàltica de Castellfolit de la Roca.	471

Figura 23.25: El Puigsacalm.	471	Figura 24.5: El riu Freser al seu pas per Ribes.	488
Figura 23.26: Cràter i ermita del volcà de Santa Margarida.	471	Figura 24.6: La vall del riu Freser.	490
Figura 23.27: Obaga de la serra del Corb.	472	Figura 24.7: La vegetació de ribera ressegueix els fons de vall.	490
Figura 23.28: Detall del Parc de la Pedra Tosca a les Preses, guardonat amb el Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba.	472	Figura 24.8: Els prats alpins colonitzen els nivells més elevats del relleu de les valls.	491
Figura 23.29: Tren turístic a les immediacions del volcà Croscat.	472	Figura 24.9: Església romànica de Sant Vicenç de Planoles, originària del segle XI.	491
Figura 23.30: Activitats d'oci i esbarjo als voltants d'Olot.	473	Figura 24.10: Un carrer de Pardines.	491
Figura 23.31: Una de les pistes asfaltades que travessen la vall d'en Bas.	474	Figura 24.11: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	492
Figura 23.32: Xarxa de camins locals a l'inici de la vall de Santa Magdalena.	474	Figura 24.12: Santuari de la Mare de Déu de Núria.	492
Figura 23.33: Passeig arbrat a l'exemple Malagrida.	474	Figura 24.13: Església de Sant Cristòfol de Toses.	493
Figura 23.34: Polígon industrial del Pla de Baix a Olot.	475	Figura 24.14: Les característiques del paisatge de l'alta muntanya, com s'observen a la vall del riu Núria, han inspirat a nombrosos artistes.	493
Figura 23.35: Construcció d'una promoció de cases unifamiliars a Sant Feliu de Pallerols.	475	Figura 24.15: Tram del camí antic entre Queralbs i Núria.	494
Figura 23.36: Fàbrica de guix a Beuda.	476	Figura 24.16: Vista del poble de Queralbs.	494
Figura 23.37: Polígon industrial a les Preses.	476	Figura 24.17: Ramat de vaques pasturant en una mullera.	494
Figura 23.38: Viaducte de Castellfollit de la Roca.	476	Figura 24.18: Traçat de la via del tren cremallera de Núria.	495
Figura 23.39: Pedrera de Selvanera a Beuda.	477	Figura 24.19: El mirador del cim de l'Agulla de l'estany.	495
Figura 23.40: Horta urbana a Olot.	477	Figura 24.20: Alberg del Pic de l'Àliga.	496
Figura 23.41: Sortida del túnel de Bracons a la vall d'en Bas.	477	Figura 24.21: Modelat glacial a les immediacions del Puigmal.	496
Figura 23.42: Restauració paisatgística del volcà Croscat.	478	Figura 24.22: El nou traçat de la N-152 ha de transcórrer pel fons de vall, un fet que ha generat controvèrsia.	497
Figura 23.43: Creixement de la ciutat d'Olot a l'entorn de la carretera a Santa Pau.	478	Figura 24.23: Mosaic de boscos i prats a la vall del Freser.	498
Figura 23.44: El Parc Nou d'Olot.	479	Figura 24.24: Telecadires de l'estació d'esquí Vall de Núria.	498
Figura 23.45: Volcà Montsacopa.	479	Figura 25.1: Mosaic agroforestal característic del Baix Montseny, emmarcat per la silueta del massís.	505
Figura 24.1: Vista panoràmica de la Vall del Freser.	487	Figura 25.2: Masia de Can Figueres, a Gualba de Dalt.	506
Figura 24.2: El municipi de Queralbs.	488	Figura 25.3: Camps de regadiu de blat de moro a Santa Maria de Palautordera.	506
Figura 24.3: La vall de Núria amb el santuari en primer terme.	488	Figura 25.4: Castell de Fluvià a Sant Esteve de Palautordera, amb una plantació d'oliveres en primer terme.	506
Figura 24.4: Pineda de pi negre a la vall de Núria.	488		

Figura 25.5: Granja amb horts i conreus a la vall del Pertegàs, als afores de Sant Celoni.	506	Figura 26.8: El castell de Palmerola situat estratègicament dalt d'un turó.	526
Figura 25.6: Els arbres de ribera trenquen la monotonia de les masses contínues de pins i alzines. ..	508	Figura 26.9: Masia de la Roca, a l'entrada del camí que porta al veïnat de Palmerola.	527
Figura 25.7: Carretera que comunica Santa Maria de Palautordera amb Sant Esteve de Palautordera.	508	Figura 26.10: Església de Santa Maria de les Llosses.	527
Figura 25.8: Conreus farratgers a la zona de Can Colell a Campins.	508	Figura 26.11: Grans usos i cobertes del sòl. Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	527
Figura 25.9: Casc antic de Sant Celoni.	509	Figura 26.12: Els cingles de Tubau.	528
Figura 25.10: Grans usos i cobertes del sòl. Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia d'usos i cobertes del sòl (ICC).	509	Figura 26.13: Els ramats de bovins i equins pasturen els camps i boscos, com aquests cavalls de Moreta.	528
Figura 25.11: El quadre <i>Casals Breda</i> de l'autor Josep Aragay i Blanchart.	510	Figura 26.14: L'aprofitament forestal és una de les activitats econòmiques principals.	528
Figura 25.12: Poema de Joan Garnatxe, sobre el cloquer del Monestir de Breda.	510	Figura 26.15: Casa de colònies de Moreta.	529
Figura 25.13: Patró força contrastat de conreus herbacis, farratges, boscos i matollars.	511	Figura 26.16: La carretera C-26 connecta Berga amb Ripoll.	529
Figura 25.14: Monestir de Breda.	511	Figura 26.17: Santa Maria de Matamala situada dalt d'un turó.	529
Figura 25.15: El pont Trencat de Sant Celoni.	512	Figura 26.18: L'abandonament de les masies és una de les dinàmiques negatives més importants. ...	530
Figura 25.16: Recorregut entre Sant Celoni i Campins.	512	Figura 26.19: Les sitges són uns dels elements que sovint estan poc integrats en el paisatge.	530
Figura 25.17: La coberta forestal forma masses contínues a les primeres estribacions del Montseny.	513	Figura 26.20: Explotació ramadera a les Llosses.	531
Figura 25.18: Les infraestructures en primer pla distorsionen la percepció immediata de l'entorn, encara que els fons escènics es mantenen.	513		
Figura 25.19: Panoràmica de la plana de la Tordera a Sant Esteve de Palautordera.	514		
Figura 26.1: La vall de la riera de Llimós, molt oberta a l'alçada dels plans de Matamala. Al fons, els relleus del Prepirineu de Berga.	523		
Figura 26.2: Les serres prepirinenques recobertes de pi roig després d'una nevada al coll de Merola.	524		
Figura 26.3: El poblament dispers és un tret característic del paisatge com ho mostren aquestes masies del veïnat de Matamala.	524		
Figura 26.4: La ramaderia és una de les principals activitats econòmiques. Ramat de vaques pasturant als prats i boscos de Palmerola.	524		
Figura 26.5: Les fagedes colonitzen els obacs com aquest de la riera de Moreta.	524		
Figura 26.6: Meandre de la riera de Merlès a l'alçada del Saiol.	526		
Figura 26.7: Les pinedes de pi roig amb sotabosc de boix són els boscos més estesos arreu.	526		

